



Eraslan: Yerli Yatırımcıların Yanı Sıra Yabancı Yatırımcıları Çekmeliyiz

Tevfik Eraslan – Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, Yönetim Kurulu Başkanı

Covid-19 nedeniyle insanlık tarihinin belki de en zor yıllarından birini geride bırakıyoruz. Salgının Mart ayından itibaren pandemiye dönüşmesi, tüm dünyada belirsizliklerin artmasına ve küresel iktisadi faaliyetlerin tarihi düzeylerde daralmasına yol açtı. Hükümetler ve merkez bankaları; salgının iktisadi faaliyetler üzerindeki kalıcı tahribatını önlemek amacıyla, tarihte eş görülmedik ölçekte parasal ve mali tedbirler uygulamaya koymak zorunda kaldı. IMF verilerine göre, hükümetlerin salgın döneminde açıkladıkları yardım paketlerinin tutarı 12 trilyon dolara ulaştı. Başta Amerika Merkez Bankası (FED) ve Avrupa Merkez Bankası (ECB) olmak üzere merkez bankaları 7.5 trilyon dolarlık likidite sağladı. Bu desteklere rağmen 1929 Büyük Buhranı ve II. Dünya Savaşından bu yana küresel sistemin yaşadığı en kötü yılı geride bırakıyoruz.

2020 yılı ilk çeyreğinde pandemiyle artan kaygı ve belirsizlik, küresel finansal piyasaları da olumsuz etkiledi. Ancak hükümetler ve merkez bankalarının destekleyici politikalarının bir sonucu olan düşük faiz ve bol paranın yanı sıra artan dijital olanaklar, sermaye piyasalarına olan yatırımcı ilgisinin artmasına neden oldu. Artan yatırımcı ilgisi ise küresel sermaye piyasalarının, yılı iyi bir performansla kapatmasını beraberinde getirdi.

Türkiye sermaye piyasaları açısından da tarihi rekorların kırıldığı bir yılı geride bırakıyoruz. Düşük faiz nedeniyle artan getiri arayışı ve dijital olanakların artması ülkemizde de özellikle yerli bireysel yatırımcıların sermaye piyasası ürünlerine ilgisinin artmasına neden oldu. Ancak Türkiye'deki gerek pay piyasasında gerekse fon piyasasında yerli yatırımcı sayıları anlamında tarihi rekor büyümelerin yaşandığının altını çizmek lazım. Örneğin, 2019 yılı ortalamasında 360 bin olan hisse senedi piyasasında ayda en az bir kez işlem yapan yerli yatırımcı sayısı, bu yılın Ekim ayında 1.3 milyon kişiye yaklaştı. Bakiyeli yatırımcı sayısı özelinde baktığımızda ise uzun yıllar 1 milyon kişi ile sınırlı kalan pay yatırımcı sayısının bu yılın Kasım ayı sonunda 2 milyon kişiye

ulaştığını görüyoruz. 2019 yılı sonunda 284 milyar TL olan portföy yönetim şirketlerimizce yönetilen varlık büyüklüğü, Ekim sonu itibarıyla 360 milyar TL'ye yaklaşırken, sektörün 3 milyonu aşkın müşterilerine sunduğu fon çeşitliliği de arttı.

Zor bir yılın ardından 2021 yılına, modern dünyanın en büyük tıbbi buluşu olarak görülen "aşı" haberinin yarattığı iyimserlikle giriyoruz. Yılın ilk yarısında tüm dünyada uygulanacak aşılama programları ile salgının önlenebileceği ve küresel ekonominin 2021 yılında hızlı bir şekilde toparlanacağı beklentisi hâkim. Bu noktada salgına yönelik aşılama politikalarının etkinliği belirleyici olacak. Başka bir ifadeyle 2021 yılında da küresel ekonomi ve piyasalar açısından yine Covid-19 salgınına yönelik gelişmeler belirleyici olacak.

Pandeminin etkisini kaybetmeye başlaması ve daha öngörülebilir bir ortamın doğmasıyla birlikte piyasaya verilen paranın nasıl çekileceği gündeme gelecektir. Ancak pandeminin ekonomi üzerindeki etkisinin atlatıldığına dair somut gelişmeler yaşanmadan merkez bankalarının desteğini çekmeyeceğini düşünüyorum.

Bu durum bize küresel anlamda bir süre daha bol para ve düşük faiz ortamının devam edebileceğini gösteriyor. Pandeminin yarattığı riskin ortadan kalkması durumunda ise merkez bankalarının verdikleri parayı kademeli olarak enflasyonla uyumlu bir patikaya çekmesi olasılığını yüksek görüyorum.

Önümüzdeki döneme Türkiye sermaye piyasaları açısından baktığımızda da küresel gelişmelerin yanı sıra yabancı sermayenin piyasalarımıza olan ilgisinin belirleyici olacağını düşünüyorum. Bu anlamda sermaye piyasalarımızda istikrarlı, sürdürülebilir büyümenin sağlanması için piyasamıza katılan yerli bireysel yatırımcıların kalıcılığının sağlanmasının yanı sıra yabancı yatırımcıların yeniden piyasamıza çekilmesi gerekiyor.

Pandemi nedeniyle oluşan koşulların değişimiyle birlikte, getiri arayışında olan yabancı yatırımcıların da

yeniden gelişmekte olan ülkelere yöneliminin artacağını düşünüyorum. Ayrıca gelişmekte olan ülkelerde ekonomik açıdan dinamizm var ve buna bağlı olarak beklenen büyüme oranları daha yüksek görünüyor. Bu nedenle gelişmekte olan ülkelere para akışının önümüzdeki dönemde tekrar başlayacağını öngörüyorum.

2021 yılı ekonomi yönetiminin destekleyici politikalarıyla Türkiye'nin de yeniden küresel sermaye hareketlerinden potansiyeli doğrultusunda pay alacağı bir yıl olmasını bekliyoruz. Bu noktada TSPB olarak Türkiye sermaye piyasalarının fırsatlarını yabancı yatırımcılara anlatmak için önemli finans merkezleri ile toplantılar (pandemi nedeniyle online olarak) düzenleyeceğiz.

Öte yandan son yıllarda yerli yatırımcı ilgisi ve sayılarındaki yaşanan artışın Türkiye sermaye piyasaları açısından tarihi bir fırsat olarak gördüğümüzün altını çizmek istiyorum. Bu fırsatın aynı zamanda sermaye piyasalarındaki tüm aktörlere sorumluluk yüklediğinin göz ardı edilmemesi lazım.

Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği (TSPB) olarak bireysel yatırımcı memnuniyetinin artırılması ve kurumsal yatırımcı tabanının genişletilmesi konusu öncelikli gündem maddelerimiz arasında ön sıralarda yer almaya devam edecek. Çünkü yatırımcı memnuniyetinin ve güveninin artmasını uzun dönemde sermaye piyasalarımızın büyümesi ve ülkemizin kalkınması için ihtiyaç duyulan sermaye birikiminin temel unsuru olarak görüyoruz.

Yatırımcıların sermaye piyasasından memnun olmasını sağlayacak önemli unsurlardan birinin sağlıklı, doğru ve tam bilgi ile yatırım kararlarını verebilmeleri olduğunu düşünüyoruz. Tam da bu nedenle, yatırım danışmanlığının şu anda bulunduğu hizmet seviyesinden nitelik ve nicelik olarak daha iyi bir konuma taşınması gerektiğine inanıyoruz.

TSPB olarak önümüzdeki iki yıllık yol haritamızda bu konuyu da gündemimize alarak yatırım danışmanlığının kapsamını ve kalitesini artırmak amacıyla çalışmalar yürüteceğiz. Özellikle dijital yatırım danışmanlığının gelişmesiyle, küçük birikimleri olanlara da özel yatırım tavsiyeleri verilebilecek.

Bu da yatırımcı memnuniyetinin artırılmasında önemli fırsatlar sunacaktır. TSPB olarak, dijital yatırım danışmanlığını, finansal okuryazarlığın artırılması ile

destekleyerek yatırım kararlarını daha isabetli veren yatırımcılarımızın sayısının artırılması için çaba sarf edeceğiz.

Uzun vadeli tasarrufların sermaye piyasası kurumları vasıtasıyla verimli çalışan reel sektör şirketlerine yönlendirilmesi, bu şirketlerimizin rekabet gücünü artıracaktır. Bu büyümeden yatırımcılar da maksimum fayda sağlayacaktır. Bu noktada da reel sektörün sermaye piyasalarında daha fazla kaynak sağlaması için Türkiye'nin büyük şirketleri için halka açılmanın cazip hale getirilmesinin önemli olduğu inancındayım.



Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği olarak bu konuda destekleyici politikaların başında vergisel teşviklerin geldiğini uzun bir zamandır dile getiriyoruz. Bu nedenle 2021 Cumhurbaşkanlığı Programı'nda Kalkınma Planı'nda şirketlerin halka arzını kolaylaştıracak vergisel teşviklerin sağlanması için teknik çalışmaların yapılacağını belirtildiğini memnuniyetle görüyoruz. Kasım ayında, Kurumlar Vergisi Kanunu'nda yapılan değişiklikle halka açılacak şirketlere, halka açılmaları sonrasındaki beş yılda Kurumlar Vergisi oranının 2 puan indirimli uygulanacak olması teşvikini kıymetli

buluyoruz. Son dönemlerde artan yatırımcı ilgisini de göz önüne aldığımızda 2021 yılında gelecek vergisel teşviklerle halka arzların artacağı bir yıl olacağını tahmin ediyoruz.

Öte yandan, daha orta vadeli bir vizyonla firmalara fırsat eşitliği sağlayan, güvenli bir finansal teknoloji ekosistemi oluşumunun desteklenmesi hedefi de hükümet programında yer alıyor. Dünyada pek çok endüstride gözlenen ve finans alanında pek çok uygulama alanı bulan dijital dönüşüme en üst derecede katılmamızı sağlayacak bu hedefe ulaşmak üzere kamu kurumlarımızla iş birliğine hazırız.

Finans sektörünün toplumların geleceğinin şekillenmesinde oynadığı rolün altını çizerek sözlerimi tamamlamakta yarar görüyorum. Öncelikle şu tespiti yapmakta yarar var; finans sektörü topladığı kaynakları yönlendireceği alanları belirleme gücü nedeniyle, toplumun geleceğinin şekillenmesi açısından da görev üstleniyor.

Bu görevi yerine getirirken çevre, toplum sağlığı, toplumsal cinsiyet eşitliği gibi sürdürülebilir kalkınma hedeflerine duyarlı şirketleri seçerek kaynak aktarımı yapması, toplumumuzun da ilerideki yıllarda içinde bulunacağı ortamı belirleyecek. Dünyada artan duyarlılığın da etkisiyle sermaye piyasalarında “yeşil yatırımlar” olarak da tanımlanan sürdürülebilir kalkınma hedeflerini destekleyecek sermaye piyasası araçlarının hızla büyüdüğünü görüyoruz.

Nitekim ülkemizde yatırımcı ilişkileri profesyonelleri bu konuda farkındalığı en yüksek kesimlerden. Pandemi döneminde hem bu yatırımların geleneksel stratejilere göre daha iyi performans gösterdiği, hem de yatırımcı ilgisinin arttığı gözlemlendi. Bu farkındalığın ülkemiz finans kesiminin diğer aktörlerine de sirayet etmesi gerekiyor.

Ülkemizde de sermaye piyasası alanında bu duyarlılıklara sahip yatırımcılara hitap edecek ürünlerin yerli ve yabancı yatırımcılara sunulmasının gerekliliğine inanıyoruz. Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği olarak, finans sektöründe bu anlamda da farkındalığı artırmak için çeşitli çalışmalar gerçekleştireceğiz.